

ся розуміння необхідності вивчення джерел інформації з профілактики травматизму, інфекційних захворювань з обов'язковим календарем щеплень, збереження лактації, своєчасного і раціонального введення підгодовування та догодовування, реабілітаційних аліментарних комплексів при розладах травлення на поліклінічному етапі, раціональної стимуляції не тільки фізичного, але і психомоторного, інтелектуального розвитку дитини.

З метою стимуляції засвоєння студентами надзвичайної ролі профілактичної направленості в медицині і впровадження її у практичну діяльність через "медсестринство у педіатрії" ми використовуємо для оптимізації навчального процесу проблемний метод навчання. На лекціях це дає змогу закласти у свідомості студентів фундамент філософського підходу до проблем профілактики у житті людини, знайти причинно-наслідкові зв'язки патологічних станів її. Дитина одночасно з генетично закладеними фізичними змінами росту, маси та інших параметрів постійно піддається впливу не тільки фізичних змін навколишнього середовища, але реагує змінами свого психічного, психологічного стану, який безумовно залежить від особливостей педологічного, педагогічного підходу дорослих та вихованості соціальної адаптованості ровесників, які її оточують. З цим комплексом факторів, що впливають на дитячий організм, викладач знайомить студентів на лекціях, а потім під їх контролем самостійно – у клінічних ситуаціях на практичних заняттях. На нашу думку, у цьому контексті доцільно виділити значення дотримання особливостей деонтології у «медсестринстві в педіатрії».

Контроль рівня засвоєної профілактичної інформації проводиться систематично, не тільки під час окремих практичних занять, але і шляхом проміжного модульного контролю окремих розділів «медсестринства в педіатрії» з використанням типових кваліфікаційних тестів, комплексних індивідуальних завдань, ситуаційних задач, шляхом занесення відповідей у вигляді письмових робіт з подальшим обговоренням і оцінкою викладачами.

✓ ОПТИМІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ІЗ ВНУТРІШНІХ ЗАХВОРЮВАНЬ

Н.О.Люлька, М.М.Потяженко

Знання клініки діагностики та лікування внутрішніх захворювань необхідне для лікаря будь-якої спеціальності, особливо коли стоїть питання про надання невідкладної допомоги терапевтичним, зокрема, кардіологічним хворим.

Навчання в інтернатурі лікарів-терапевтів протягом року забезпечує можливість більш широкого розуміння патологічних процесів, обстеження хворого, постановки діагнозу та визначення об'єму лікувальних засобів. Частина навчального часу виділяється для підвищення рівня підготовки з кардіології.

Лекція передбачає систематичне, послідовне, аналітичне чи проблемне монологічне викладання навчального матеріалу та виховні загальнокультурні цілі.

Практичне заняття інтернів суттєво відрізняється від систематичного викладання внутрішніх захворювань у попередні роки, побудованого на основних вимогах до підготовки на лікаря взагалі, а лікаря-терапевта – у порядку первинної спеціалізації (на рівні знань, умінь та практичних навичок).

Знання основної спеціальної термінології вимагає точних її формулювань як українською, так і латинською, грецькою мовами. З приводу фактів, понять, принципів, методів, процедур необхідне вичерпне пояснення їх, визначення значення та використання для пояснення явищ.

Уміння при збиранні анамнезу визначати основні скарги, отримати відповідну інформацію про перенесені захворювання, визначити наявність патологічних процесів у сім'ї (батьків, родичів). Уміння користуватись при опитуванні термінологією, яка відповідає рівню розуміння хворого та сприяла б установленню контакту з ним.

Отримати відповідні дані про стан органів та систем організму при огляді, пальпації, перкусії, аускультатії з точним описанням помічених змін та формулюванням попереднього діагнозу.

Визначити необхідність додаткових діагностичних методів: лабораторних, імунологічних, електрокардіографія, УЗД, рентгенологічних, ендоскопічних, функціональних та інтерпретація цих даних з проведенням диференційного діагнозу та встановленням остаточного.

Вибір рішення для призначення відповідного лікування конкретного хворого з урахуванням його віку, загального стану здоров'я та особливо перебігу захворювання. Об'єм практичних навичок визначається відповідно до контингенту хворих. Перш за все, такі спеціальні процедури як венепункція, катетеризація інтубація та ін.

Особливого значення при роботі з інтернами надається постійному спостереженню за хворим та обслуговуванню його з використанням відповідних медичних служб з врахуванням соціальної та економічної реабілітації.

Важливим є прищеплення інтернам розуміння власних професійних можливостей та обмежень, зокрема:

- в діях, які не виходять за межі компетентності, за винятком необхідності надати допомогу іншим спеціалістам;
- визнання своєї неознайомленості та помилок;
- бажання отримати допомогу, пораду, консультацію, встановити виробничі відносини з колегами, сприймати їхні пропозиції та критику, розширювати свій кругозір;
- тактовно та терпимо ставитися до різних поглядів при визначенні діагностичних та лікувальних засобів;
- нести відповідальність за власні рішення;
- підтримувати та давати поради менш досвідченим співробітникам;
- активно працювати над надбанням нових знань та умінь;
- використовувати свої професійні звання та досвід на користь хворого зокрема та суспільства в цілому.

Приділяється увага при проведенні навчального процесу виховній роботі та професійній поведінці (деонтологічним аспектам), це визначається у проявах співчуття хворому та його сім'ї, делікатності та тактовності у відношеннях з ними, розумінні тривожного стану хворого, необхідності його підтримки.

У демократичному суспільстві, при переході до ринкової економіки, розвитку страхової медицини питання медичної етики та деонтології мають деякі особливості. При обговоренні з хворим та його сім'єю його стану, лікування, прогнозу, можливих ускладнень лікар повинен бути щирим, щоб знайти взаєморозуміння та підтримку своїх дій.

Оптимізація навчального процесу – це управління ним, яке передбачає скорочення непродуктивної навчальної роботи, підвищення ефективності

та надійності засвоєння знань, розвитку розумових здібностей студента, засвоєння ним навчальної інформації та перетворення її в уміння та практичні навички, організація ритмічної роботи протягом року. Перерахований об'єм дій залежить перш за все від підготовленості викладацького складу, педагогічної та професійної майстерності викладачів та використання наочних інформативних технологій навчання.

Досягти успіхів у оптимізації навчального процесу неможливо без виховання у студентів почуття відповідальності за досягнення поставленої цілі, активізації їхньої індивідуальної та самостійної роботи. Інтерни з розумінням ставляться до цих вимог і не ухиляються не лише від спілкування з хворими в урочний час, а з інтересом ставляться до роботи в лабораторії, кабінетах функціональної діагностики, науково-практичних та патолого-анатомічних конференціях, на яких виступають рецензентами відповідних історій хвороби. Такий метод відповідає рівню навчального заняття, спонукає інтернів до роботи над додатковою літературою та підручниками, до аналізу упущень у їхній професійній підготовці та причин, які до цього призводять.

Викладач повинен мати постійну інформацію про успішність інтернів, проте, як ними застосовуються знання на практиці, безпосередньо біля ліжка хворого. Це досягається шляхом співрозмов, розв'язання ситуаційних задач, тестового контролю з використанням комп'ютерів, проблемного навчання.

Постійний зв'язок зовнішньої (викладач) та внутрішньої (студент) інформації дає можливість виділити певну частину навчального матеріалу для самостійної роботи інтернів у позаурочний час, самостійного пошуку інформації для вирішення завдань набуття знань, умінь та навичок. Допомогає рішення цих завдань створення необхідного методичного забезпечення, зокрема методичних розробок для самостійної роботи інтернів.

Таким чином, ефективність навчального процесу та його надійність визначаються об'ємом та якістю знань, необхідних спеціалісту-медику, рівнем умінь, професійних навичок, науковим кругозором, які визначають творчу працездатність спеціаліста.

✓ ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ОПТИМІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ НА КАФЕДРІ ФАКУЛЬТЕТСЬКОЇ ХІРУРГІЇ

О.Н.Люлька, П.Я.Чумак, М.О.Рудий, О.П.Ковальов

Організація навчального процесу на кафедрі відповідає статут вимогам вищого навчального закладу (академії) та регламентується у різних формах: навчальні заняття, практична підготовка, самостійна робота (урочна та позаурочна), індивідуальні завдання, виробнича практика, контрольні заходи.

На основі навчальної програми з факультетської хірургії та навчального плану на кафедрі розроблена робоча програма, у якій викладений конкретний зміст дисципліни з урахуванням нової інформації, послідовність подачі навчального матеріалу, розподіл часу за формами навчання. Обливе значення надається новій інформації як одній із форм нових технологій навчання. На кафедрі розроблена програма для вивчення додаткових матеріалів курсу, яка систематично доповнюється з кожного розділу дисципліни.

Так, у розділі «Вступ» висвітлюються питання ступеня операційного ризику, питання лікарської етики та деонтології в умовах переходу до рин-